
4 Vragenuur

Vragen van het lid Dijkers aan de staatssecretaris van Economische Zaken over het bericht dat supermarkten babymelkpoeder doorverkochten aan handelaren die het verscheepten naar China.

□

Mevrouw **Dijkers** (PvdA):
Voorzitter. Laat ik beginnen met zeggen dat ik er trots op ben dat de Nederlandse babymelk wereldwijd zo'n enorme aftrek vindt. We hebben blijkbaar een goed product, waarvan de vraag op dit moment het aanbod overstijgt. Maar de Chinese babymelkpoederbehoefte begint een beetje op een klucht te lijken, waarvan vooral de consument de dupe is. De retail legt de verkoop aan banden, terwijl zij zelf, zeker volgens de fabrikanten, verantwoordelijk is voor het verkopen van babymelkpoeder via het grijze circuit. Zo blijkt uit onderzoek, onder andere van De Telegraaf.

De fabrikanten, met name Nutricia, geven aan niet te snappen waar de melk nu blijft, omdat zij zeggen dat zij de supermarkten gewoon leveren, en geeft de retail weer de schuld. Uit onderzoek naar de vrachtbrieven van Nutricia blijkt dat dit bedrijf zelf extra containers met melkpoeder verscheept naar China omdat ze daar nu eenmaal meer winst kan maken. Eén pak levert daar drie keer meer op dan in de Nederlandse schappen. De retail klaagt dan op haar beurt weer dat zij niet kan krijgen waar zij om gevraagd heeft.

Ouders hebben elke dag last van deze klucht. Zij hebben elke dag last van een tekort aan babyvoeding. Ik wil dat de sector transparant is, zodat wij kunnen achterhalen wat hier is gebeurd. Daarom stel ik de volgende vragen aan de staatssecretaris.

Wordt er nu geld verdiend ten koste van de Nederlandse baby's en door wie? De staatssecretaris heeft de Kamer in een brief op 8 mei laten weten dat zij in overleg is met de retail om de zorgen te bespreken. Dat is heel goed, maar is zij dan ook in overleg met de producenten en wat hebben die hierover te zeggen?

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, zo lezen wij in de brief, gaat onderzoek doen naar deze praktijken met babyvoeding. Het lijkt mij simpel. Om erachter te komen hoe het zit en waar die melkpoeder blijft, zou je eigenlijk gewoon de vrachtbrieven moeten kunnen inzien en zo het aanbod, de vraag en de stromen van melkpoeder moeten kunnen combineren.

Daarvoor is natuurlijk wel cruciaal dat de sector alle gegevens op tafel heeft. Is de sector transparant genoeg, zo vraag ik aan de staatssecretaris, om die informatie ook aan te leveren?

□

Staatssecretaris **Dijkers**:
Voorzitter. Ik moet vooraf opmerken dat ik zelf ook als ouder van een jong kind heel goed begrijp welke ergernis je kunt hebben als je op zoektocht gaat naar de benodigde melkpoeder. Die ergernis is dan ook zeer herkenbaar.

Ik heb twee weken geleden zowel met fabrikanten van babymelkpoeder als met vertegenwoordigers van super-

markten gesproken over de beschikbaarheid van babymelk. Er is toen een aantal afspraken gemaakt waarvan ik ook vandaag weer blijf zeggen dat ik vind dat men zich daaraan moet houden.

Allereerst is afgesproken dat de producenten zich maximaal inspannen om de productie voor de Nederlandse markt te vergroten. Ja, zij exporteren, dat klopt. U ziet ook in een brief die ik afgelopen donderdagavond laat aan uw Kamer heb gestuurd dat er een toename is geweest van de export. Tegelijkertijd is de vraag in Nederland naar babymelkpoeder in de afgelopen maanden meer dan verdubbeld. Het bijzondere is dat wij niet zo veel extra baby's hebben gekregen. Dus ergens gebeurt er iets wat in ieder geval interessant en zo men wil niet helemaal plezierig is.

De supermarkten hebben mij toegezegd dat zij de verkooprestricties in de winkel stringent handhaven. Ik heb natuurlijk ook in de media gezien wat er allemaal langskomt. Ik ga ervan uit dat op het moment dat men zich daar niet aan houdt, de hoofdkantoren die filialen weten te vinden. Dat is in ieder geval aan mij toegezegd.

Daarnaast heeft men vastgesteld dat er ook onderzoek moet komen naar eventuele netwerken van illegale import in China. Ik zeg dat omdat er weliswaar volstrekt legitiem kan worden geëxporteerd, maar in China wel regels gelden voor import. Het is dus belangrijk dat wij als er bijvoorbeeld partijen worden geïmporteerd in China die niet voldoen aan de Chinese invoereisen, die informatie ook kunnen delen met de Chinese overheid, zodat deze kan optreden. Daar doet de NVWA onderzoek naar.

Mevrouw **Dijkers** (PvdA):

Heeft de staatssecretaris voldoende instrumenten in handen om die sector ook daadwerkelijk tot meewerken te bewegen? In principe zou de NVWA een heel simpel onderzoekje moeten doen, als de gegevens maar openbaar zijn, als het maar transparant is. Heeft de staatssecretaris voldoende middelen om de bedrijven tot medewerking te manen?

Staatssecretaris **Dijkers**:

Daarover vallen twee dingen te zeggen. Zolang er geen absoluut tekort is aan babymelkpoeder – dat betekent dat er bijvoorbeeld geen alternatieven zijn van huismerken – zijn de mogelijkheden voor de rijksoverheid beperkt. Wij kunnen niet zomaar – ik dik het wat aan – met een systeem van bonnen en dergelijke beginnen. Dan moet er echt sprake zijn van een noodsituatie. Dat neemt niet weg dat je het ouders niet wilt aandoen om gedwongen over te stappen. Dat begrijp ik heel goed. Inderdaad moeten wij zowel de producenten alsook de supermarkten kunnen aanspreken op hetgeen ze mij beloven. Lekt er via export niet te veel van wat eigenlijk naar de thuismarkt zou moeten gaan, weg naar bijvoorbeeld de Chinese markt? Die vraag heb ik gesteld. Afgelopen donderdag heb ik de Kamer hiervan op de hoogte gesteld. De export stijgt weliswaar, maar het aanbod van babymelkpoeder in Nederland neemt nog veel meer toe. Ik kan niet treden in de relatie tussen fabrikanten en supermarkten. Dat is echt een zaak voor private partijen. Mededingingstechnisch gezien heb ik geen handvat om zomaar in te grijpen in mogelijke verkoop aan de achterdeur. Ik vind er echter wel wat van. Volgens mij geldt dat ook voor de Kamer. Ik heb dat namens u allemaal, denk ik, klip-en-klaar overgebracht. Als het nodig is, blijf ik dat doen.

Dijksma

Mevrouw **Dijkers** (PvdA):

Straks krijgen wij een update van het onderzoek van de NVWA. Graag krijgen wij daarbij ook inzicht in de vraag hoe transparant die sector is en of men voldoende heeft meegewerkt.

Staatssecretaris **Dijksma**:

Dat wil ik van harte toezeggen.

De heer **Verhoeven** (D66):

Ik vond de discussie tussen bewindspersoon en Kamerlid over deze ingewikkelde kwestie interessant. Ik heb eigenlijk een heel eenvoudige vraag waarop ik nog geen antwoord heb gehoord van de staatssecretaris. Waarom wordt er niet gewoon ingezet op meer productie waar mogelijk? Het lijkt heel simpel en soms zijn dingen ook heel simpel. Ik denk dat het in dit geval niet simpel is, maar dan hoor ik wel graag van de staatssecretaris waarom dat zo is.

Staatssecretaris **Dijksma**:

Ook in dit geval is het antwoord tweeledig. Het goede nieuws is dat een van de grote producenten vanaf juni een nieuwe productielijn opzet ten gunste van de domestic market, de thuismarkt dus. Dat betekent dat mogelijk vanaf juni er meer geproduceerd wordt. Het is niet zo simpel omdat het maken van babymelkpoeder het een en ander vereist. Bovendien heb je niet zomaar een extra productielijn.

(uitroep van een baby op de publieke tribune)

Staatssecretaris **Dijksma**:

Ik krijg bijval vanaf de publieke tribune, voorzitter. Jee, werd er gezegd.

De **voorzitter**:

U hebt nog oren die daarop gespist zijn, dat hoor ik wel.

Staatssecretaris **Dijksma**:

Ja, dat is een tweede natuur, om het zo te zeggen.

De heer **De Liefde** (VVD):

Een grootafnemer op de publieke tribune; hartstikke mooi. Wanneer zullen de afspraken die de staatssecretaris heeft gemaakt met zowel de producenten als de supermarkten, naar verwachting tot resultaat leiden? Kan de staatssecretaris dat aangeven? Wanneer hoeven ouders – de staatssecretaris heeft zelf aangegeven er een van te zijn, maar ongetwijfeld zitten er meer in de zaal – niet meer bij wijze van spreken van Hilversum naar Lelystad te rijden om de door hen gewenste melk te vinden?

Staatssecretaris **Dijksma**:

Dat is heel lastig. Als u mij in mijn hart kijkt: zo snel mogelijk. Dat is ook de inspanning die ik gevraagd heb, zowel aan de producent als aan de supermarkt. Een van de onderwerpen die net langskwamen, het opvoeren van de productie, heb je niet zomaar voor elkaar. Het is goed dat er in juni een groter aanbod komt. Ondertussen kunnen wij ongewenste zaken voorkomen, bijvoorbeeld opkoop van babypoedermelk om deze op een oneigenlijke manier in China te importeren. Wij hebben de NVWA gevraagd om hier bovenop te zitten. Zodra er resultaten zijn, zal ik de Kamer daarvan onverwijld op de hoogte stellen.